

I Lovforslagets Kapitel I foreslaar man, at Staten eller Kommunen skal erhverve den til Formaalet fornødne Jord ad følgende Veje:

- a. Ved direkte Køb af Jord til Staten (§ 2).
- b. Ved Overtagelse af Landejendomme, der sættes til Tvangsauktion (§ 3). Ved denne Bestemmelse aabnes der i de Tilfælde, hvor en Landejendom med et Tilliggende af mindst 8 Tdr. Hartkorn eller mindst 40 ha sættes til Tvangsauktion, Adgang for Staten til at overtage Ejendommen for det højeste Auktionsbud. Betingelsen for Udøvelsen af denne Ret er dog dels, at Staten forud for Tvangsauktionen giver Meddelelse om, at Retten eventuelt vil blive benyttet, dels at Staten gør sin Forkøbsret gældende inden 14 Dage efter Auktionen.
- c. Ved Ekspropriation af Jord. Der sondres her imellem de Tilfælde, hvor Jorden ønskes anvendt henholdsvis til Oprettelsen af nye mindre Landbrug (§ 4), til Udvidelsen af bestaaende mindre Landbrug (§ 5) og til Byggepladser og Havelodder (§ 6).

Hvad det førstnævnte Tilfælde angaar, bestemmer Lovforslaget, at der i det Omfang, i hvilket Efterspørgselen efter Jord til Oprettelsen af mindre Landbrug ikke kan fyldestgøres i Henhold til Bestemmelserne i §§ 2 og 3, kan eksproprieres Jord af Staten fra større Landejendomme paa visse nærmere Betingelser. Det bestemmes saaledes, at Ekspropriationen kun kan foretages fra Landejendomme med en Jordskyldsværdi af over 50 000 Kr., og som tillige har et Tilliggende af mere end 50 ha Ager og Eng, at Ekspropriationen fortrinnsvis skal rettes mod den Jord, der ikke udnyttes forsvarlig, og kun maa gøres gældende med Hensyn til Jordarealer, hvis Adskillelse fra Hovedlodden ikke virker skadelig for Ejendommens Drift, samt at Ekspropriationen ikke maa formindske en Gaards Areal saaledes, at Restarealet kommer til at staa i Misforhold til Avlsbygningerne. Endelig foreslaar man som Maksimumsgrænser for det Areal, der overhovedet skal kunne eksproprieres, at der fra Ejendomme med et Tilliggende af 50—75 ha Ager og Eng ikke maa eksproprieres mere end 10 pCt. og fra større Ejendomme ikke mere end 25 pCt. af Arealet, medmindre Restarealet desuagtet vilde blive over 100 ha Ager og Eng, i

hvilket Tilfælde Arealet kan nedbringes hertil.

For det Tilfælde, hvor Jord agtes erhvervet til Udvidelse af et bestaaende mindre Landbrug, bestemmer Lovforslaget, at Jord skal kunne eksproprieres til Udvidelse af et bestaaende mindre Brug, naar dette ikke efter sin Størrelse skønnes at være i Stand til at ernære en Familie ved dennes eget Arbejde, medens dette skønnes at ville blive Tilfældet, saafremt Andragendet om Ekspropriation inødekomes. Ekspropriation skal dog kun kunne forlanges til Udvidelse af Huse med et Jordtilliggende af mindst $\frac{1}{2}$ ha, og der skal kun kunne eksproprieres saa megen Jord, at den samlede fremtidige Ejendom ikke faar et større Tilliggende end hvad der svarer til 7 ha middelgod Jord. Fra sidstnævnte Bestemmelse skal Landbrugsministeren dog være berettiget til at meddele Dispensation i de Tilfælde, hvor særlige Udstykningsforhold gør sig gældende.

Regeringen maa tillægge den her foreslaaede Adgang til Ekspropriation af Jord til Udvidelse af bestaaende mindre Landbrug en ganske særlig Vigtighed. Efterhaanden som Landbrugsarbejdet i stedse stigende Grad er blevet Sæsonarbejde, er Ejerne af mindre Landbrug, som ikke er store nok til at kunne ernære en Familie, blevne vanskeligere stillede, og det vil jævnligen kunne hændes, at de i en Del af Aaret rammes af Arbejdsløshed. Som Regel vil de nævnte Landbrug imidlertid være saaledes beliggende, at Ejeren ikke vil kunne erhverve Jord til Brugets Udvidelse, medmindre der indrømmes Adgang til Ekspropriation, og paa den anden Side vil Tilvejebringelsen af fuldt ud selvstændige Landbrug i disse Tilfælde kunne ske med forholdsvis mindre Bekostning, eftersom der her alt forefindes Beboelseshus, og Byggeomkostningerne altsaa begrænses til Udgiften ved Udvidelse af de forhaandenværende Avlsbygninger.

Medens de almindelige Betingelser for Foretagelsen af Ekspropriation til Udvidelsen af bestaaende mindre Landbrug skal være de samme som i Lovforslagets § 4, 2det Stykke, foreskrevet for Ekspropriation af Jord til Oprettelsen af nye Landbrug, har man dog anset det for nødvendigt at foreskrive, at der, naar Jord agtes erhvervet til Udvidelse af et bestaaende Landbrug, ogsaa skal kunne eksproprieres Jord fra Landejendomme, der falder under den i § 4, 2det Stykke,